

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIEŃ DO ZADANIA Z ZAKRESU ETYKI ADWOKACKIEJ

(PRÓBNY EGZAMIN ADWOKACKI – 10 GRUDNIA 2023 r.)

Przy rozwiązywaniu zadania egzaminacyjnego zastosowanie znajdują:

1. Ustawa z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze, tj. z dnia 3 czerwca 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 1184), dalej jako „PoA”;
2. Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej), Obwieszczenie Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 1 czerwca 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (Kodeks Etyki Adwokackiej), dalej jako „KEA”;

Zdaniem zespołu do przygotowania zadań na egzamin adwokacki, w sporządzonej opinii prawnej zdający, mając na względzie interes publiczny, powinien ocenić z punktu widzenia obowiązujących zasad wykonywania zawodu adwokata i zasad etyki zachowanie adwokata Michaliny Czarnej i adwokata Janusza Królikowskiego i wskazać ich naruszenia, zwracając przy tym uwagę na następujące kwestie:

- I. Naruszenie art. 80 PoA: Adwokaci i aplikanci adwokaccy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swych obowiązków zawodowych, a adwokaci również za niespełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 8a ust. 1, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 8b.

W przypadku adwokata Michaliny Czarnej poprzez:

- II. Naruszenie zasady lojalności i koleżeństwa, naruszenie zakazu udzielenia pomocy prawnej bez wiedzy i zgody dotychczasowego adwokata.
 1. naruszenie § 31 ust. 1 KEA : Adwokat powinien przestrzegać w stosunku do kolegów zasad uprzejmości, lojalności i koleżeństwa.
 2. naruszenie § 34 KEA : Przed udzieleniem pomocy prawnej adwokat powinien upewnić się, czy w tej sprawie klient nie korzysta już z pomocy prawnej innego adwokata, a jeśli tak, to bez wiedzy i zgody tegoż adwokata nie może udzielić pomocy prawnej ani też brać udziału w sprawie łącznie z nim. Adwokat prowadzący dotychczas sprawę może odmówić wyrażenia zgody tylko z ważnych przyczyn. Jeśli zwłoka związana z koniecznością porozumienia się adwokatów mogłaby spowodować istotny uszczerbek dla interesów klienta, adwokat wstępujący do sprawy powinien udzielić klientowi niezbędnej pomocy prawnej, zawiadomić o tym niezwłocznie dotychczasowego adwokata i w razie istnienia przeszkód, odstąpić od dalszego udzielania pomocy.

Adwokat Michalina Czarna przed udzieleniem porady prawnej Annie Nowak nie skontaktowała się z dotychczasowym pełnomocnikiem adwokatem Januszem Królikowskim, nie uzyskała jego zgody na świadczenie pomocy prawnej w prowadzonej przez niego sprawie. Adwokat Michalina Czarna zachowała się niełojalnie i niekoleżeńsko wobec adwokata Janusza

Królikowskiego krytycznie recenzując jego pracę, udzielając porad prawnych bez jego wiedzy i namawiając Annę Nowak do zmiany pełnomocnika.

III. Naruszenie zasad posługiwania się informacją handlową.

1. naruszenie § 23 ust. 3 KEA : Informacja handlowa nie może uchybiać zasadom etyki lub godności zawodu, w szczególności adwokata obowiązującą zakaz posługiwania się informacją handlową:
 - a) stwarzając choćby prawdopodobieństwo wywołania nieuzasadnionego oczekiwania co do wyników świadczonej pomocy prawnej;
 - b) zawierające treści ocenne;

Adwokat Michalina Czarna stosowała niedozwolone z punktu widzenia zasad etyki i godności zawodu praktyki posługiwania się informacją handlową. Adwokat nie może w swoich komunikatach stosować nieuprawnionych treści ocennych typu najlepszy, najskuteczniejszy, itp. Nie można również gwarantować sukcesu w prowadzonych sprawach, gdyż u klientów może to stwarzać prawdopodobieństwo wywołania nieuzasadnionego oczekiwania co do wyniku sprawy.

IV. Naruszenie zakazu promowania produktów osób trzecich.

1. naruszenie § 23a ust. 5 KEA : Adwokat nie może promować produktów lub usług osób trzecich, jeżeli uchybiałoby to zasadom etyki lub godności zawodu.
2. naruszenie § 9 ust. 3 KEA : Prowadząc działalność zarobkową niezwiązaną z kształtowaniem świadomości prawnej lub ze świadczeniem pomocy prawnej, adwokat nie może używać tytułu zawodowego.

Adwokat Michalina Czarna promowała w celach komercyjnych zakup za pośrednictwem swojej strony internetowej i instagrama artykułów podmiotów trzecich w żaden nie związanych ze świadczeniem pomocy prawnej, otrzymywała za to wynagrodzenie w formie prowizji. Nadto zachęcała do zakupu produktów przy pomocy kodu rabatowego, wykorzystując w nazwie kodu tytuł zawodowy adwokata.

V. Naruszenie zakazu ustalania wynagrodzenia wyłącznie w formie success fee.

Naruszenie § 50 ust. 3 KEA : Niedopuszczalne jest zawieranie przez adwokata umowy z klientem, która przewidywałaby obowiązek zapłaty honorarium za prowadzenie sprawy uzależniony wyłącznie od ostatecznego wyniku sprawy. Adwokat może zastrzec w umowie z klientem dodatkowe honorarium za pozytywny wynik sprawy.

Adwokat Michalina Czarna zastrzegła sobie wynagrodzenie wyłącznie w formie success fee, uzależniając je jako procent od zasądzonego świadczenia w prawomocnym orzeczeniu sądu. Stanowiło to jedyne, a nie dodatkowe honorarium za prowadzenie sprawy.

VI. Naruszenie zasady rzeczowości, niezachowanie oględności i umiaru w wypowiedziach, stosowanie zwrotów obraźliwych, naruszenie zakazu grożenia ściganiem karnym.

1. naruszenie § 13 KEA : Przy wykonywaniu czynności zawodowych adwokata obowiązuje zachowanie zasad rzeczowości.
2. naruszenie § 16 KEA : W razie konieczności przytoczenia drastycznych okoliczności lub wyrażenia adwokat powinien nadać swemu wystąpieniu taką formę, aby nie uchybiać powadze sądu, władz i godności zawodu adwokackiego. W korespondencji zawodowej

należy przestrzegać właściwych form. Nie wolno używać wyrażen czy zwrotów obraźliwych ani grozić ściganiem karnym lub dyscyplinarnym.

3. naruszenie § 17 KEA : Adwokat, mając zagwarantowaną przy wykonywaniu czynności zawodowych wolność słowa, powinien zachować umiar, współmierność i oględność w wypowiedziach, zarówno wobec sądu, organów oraz instytucji, przed którymi występuje, a nadto w wystąpieniach publicznych, tak aby nie uchybić zasadzie godności zawodu.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 PoA adwokat przy wykonywaniu zawodu adwokackiego korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przez zadania advokatury i przepisy prawa.

Adwokat formułując twierdzenia w pismach procesowych kierowanych wobec sądu powinien zachować umiar, współmierność i oględność w wypowiedziach. Argumentacja prezentowana przez adwokata powinna być rzeczowa, czyli dotyczyć kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i wynikać z uzasadnionej potrzeby obrony interesów klienta. Tymczasem adwokat Michalina Czarna w korespondencji skierowanej do sądu zawarła pod adresem przeciwnika procesowego Tomasza Kowalczyka wypowiedzi jednoznacznie kwalifikowane jako pejoratywne, wręcz obraźliwe.

Wypowiedzi te nie odnosiły się do przedmiotu postępowania, lecz koncentrowały się na negatywnej charakterystyce osoby przeciwnika, co stanowi naruszenie zasady rzeczowości i wolności słowa.

Nadto adwokat Michalina Czarna w korespondencji kierowanej do Tomasza Kowalczyka wprost groziła skierowaniem sprawy na drogę postępowania karnego w razie nie spełnienia żądań.

VII. Nieudzielenie odpowiedzi na wezwanie władz advokatury.

1. naruszenie § 64 KEA: Adwokat obowiązany jest stawić się na każde wezwanie władz advokatury, a ewentualne niestawiennictwo powinien niezwłocznie usprawiedliwić. Adwokat ma obowiązek udzielić władzom advokatury żądanych wyjaśnień w określonym terminie.

Adwokat Michalina Czarna nie odpowiedziała na wezwanie Dziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie z prośbą o ustosunkowanie się do wniesionej przez Tomasza Kowalczyka skargi. Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie stanowi władzę advokatury w rozumieniu § 67 KEA.

VIII. Zaniechanie czuwania nad biegiem sprawy; nieinformowanie klienta; zaniechanie kontaktów z klientem; zaniechanie zachowania należytej staranności w zakresie powinności zawodowych;

1. naruszenie § 8 KEA: Adwokat powinien wykonywać czynności zawodowe według najlepszej woli i wiedzy, z należytą uczciwością, sumiennością i gorliwością. Obowiązkiem adwokata jest stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych i dążenie do utrzymania wysokiej sprawności zawodowej,
2. naruszenie § 49 KEA: Adwokat jest obowiązany czuwać nad biegiem sprawy i informować klienta o jej postępach i wyniku;

Adwokat Michalina Czarna nie czuwała nad biegiem sprawy, przez okres około sześciu miesięcy nie zapoznała się z aktami sprawy, nie zabezpieczyła interesów klienta, a jej zaniechanie spowodowało sytuację, że sąd doręczał korespondencje do poprzedniego pełnomocnika. Zaniechania adwokata Michaliny Czarnej naruszyły zasady sumienności i staranności przy wykonywaniu czynności zawodowych.

W przypadku adwokata Janusza Królikowskiego poprzez:

I. Zaniechanie wydania dokumentów na żądanie klienta, uzależnienie wydania dokumentów i pism klientowi od uiszczenia opłat i kosztów na rzecz adwokata.

1. naruszenie § 53 KEA: Adwokat obowiązany jest niezwłocznie wydać klientowi – na zgłoszone przez niego żądanie – wszystkie otrzymane przez niego dokumenty, jak również pisma, które jako pełnomocnik otrzymał od sądu lub od organów, przed którymi występuje w prowadzonej przez siebie sprawie.
2. naruszenie § 54 KEA: Adwokatowi nie wolno uzależniać wydania klientowi pism i dokumentów wymienionych w § 53 od uprzedniego uregulowania przez klienta opłat i kosztów przypadających na rzecz adwokata.

Adwokat Janusz Królikowski nie miał prawa uzależniać wydania klientowi otrzymanych od niego dokumentów od uprzedniego uregulowania opłat i kosztów. Adwokat obowiązany jest niezwłocznie wydać klientowi wszelkie żądane przez niego dokumenty, które otrzymał od klienta, sądu lub innych organów w związku z prowadzoną sprawą.

II. Naruszenie zasady szczególnej skrupulatności z klientem w kwestiach finansowych.

1. naruszenie § 50 ust. 1 KEA: W sprawach finansowych obowiązuje adwokata w stosunku do klienta szczególna skrupulatność.
2. naruszenie § 50 ust. 2 KEA: Adwokat ma obowiązek poinformować klienta o wysokości honorarium lub o sposobie jego wyliczenia (np. na podstawie czasu pracy).

Adwokata w kwestiach rozliczeń finansowych z klientem obowiązuje zasada szczególnej skrupulatności, wyrażająca się m.in. w przekazywaniu informacji o wysokości honorarium lub sposobie jego wyliczenia. Zasada ta dotyczy też poczynionych wydatków i opłat związanych ze sprawą. Obowiązek zachowania szczególnej skrupulatności obowiązuje nie tylko w czasie zawarcia umowy i jej wykonywania, lecz dotyczy również sytuacji, w których dochodzi do wypowiedzenia pełnomocnictwa skutkującego wypowiedzeniem umowy zlecenia.

Z tego względu adwokat Janusz Królikowski był obowiązany przedstawić Annie Nowak na jej żądanie rozliczenie z poczynionych wydatków i opłat, mimo wypowiedzenia pełnomocnictwa.

III. Niezawiadomienie sądu o wygaśnięciu pełnomocnictwa;

1. naruszenie § 30 ust. 3 KEA: W razie wygaśnięcia pełnomocnictwa adwokat powinien bezzwłocznie zawiadomić o tym fakcie sąd lub organ, przed którymi występował;

Adwokat w sytuacji skutecznego wypowiedzenia pełnomocnictwa klientowi powinien bezzwłocznie zawiadomić o tym sąd. Adwokat Janusz Królikowski nie zawiadomił o wygaśnięciu pełnomocnictwa sądu, do czego był zobowiązany w momencie otrzymania oświadczenia Anny Nowak o wypowiedzeniu pełnomocnictwa.

Zachowanie adwokata Janusza Królikowskiego było tym bardziej naganne, że po otrzymaniu korespondencji z sądu w sprawie Anny Nowak powinien niezwłocznie poinformować sąd, że jego umocowanie do prowadzenia sprawy wygasło i nie jest uprawniony do odbioru korespondencji.